

Türkiye iskele ve limanları arasında posta seferleri hizmetinin Devlet idaresine alınmasına dair kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilân: 17/VII/1932 - Sayı: 2151)

No.
2068

Kabul tarihi
9 - VII - 1932

BİRİNCİ MADDE — Türkiye iskele ve limanları arasında muntazam posta seferleri yaparak yolcu, eşya ve hayvan nakli işi Devlet idaresine alınmıştır.

Ancak işbu hüküm alelümum şilepçiliğe, tertibatı mahsusayı haiz gemilerle hayvan nakliyatına, ve liman ve körfezlerdeki iç hatlar nakliyatına ve Devlet idaresinin muntazam vapurlar işletmediği iskele ve limanlar arasında ve işlettiği iskele ve limanlarla işletmediği iskele ve limanlar arasında makinalı ve makinasız deniz vasıtaları ile her nevi nakliyat icrasına şamil değildir.

İKİNCİ MADDE — Hükûmet, birinci maddede mahiyet ve hududu tesbit olunan posta seferleri hizmetini görecek olan umum müdürlüğün teşkilât kanun lâyihasını 1933 senesi gayesine kadar Büyük Millet Meclisine arzeder. Ancak bu teşkilât kanununun meriyete gireceği tarihe kadar yukarıda beyan edilen posta seferleri hizmeti İktisat vekâletinin vereceği veçhe dahilinde Seyrisefain umum müdürlüğü tarafından görülür.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Türkiye limanları arasında posta seferleri yapmak işinin Devlet idaresine alınması dolayısıyla şimdiye kadar bu işte çalışmakta olan hususî vapur sahiplerinin vapurları aşağıda yazılı şerait dahilinde Hükûmet tarafından satın alınır:

A) Satın alınacak gemiler evveleminde yolcu ve yük taşımaya ve muntazam posta seferleri yapmaya elverişli evsafa bulunup bulunmadıkları noktai nazardan bu hususta mevcut usul ve teamülüne tevfikan tasnif olunur.

B) Tasnif neticesinde yolcu ve yük taşımaya ve muntazam posta seferlerine elverişli olarak ayrılanların seyrüsefer kabiliyetleri derecesi tayin edilmek üzere muayeneleri yapılır. Muayene neticesinde vapurların vaziyeti umumiyesi mevcut envanterlerle beraber tesbit olunur.

C) A ve B fıkraları mucibince seyrüsefere salih olduğu tesbit edilen gemilerin Hükûmetçe mubayaasında esas tutulmak üzere D fıkrasında yazılı heyet tarafından hali hazır kıymetleri takdir olunur.

D) Mubayaa edilecek vapurların hali hazır kıymetleri İstanbuldaki İngiliz Loidi mühendisinin iştirakile ikisi İktisat vekâleti, ikisi hususî vapur sahipleri tarafından müntehap beş kişilik bir ehli vukuf marifetile takdir olunur. Ancak işbu mukadder kıymetlere itiraz edenler İstanbul birinci ticaret mahkemesi reisinin hakemliğine müracaat edebilirler.

Hakemin vereceği kararlar katidir. İşbu kararı kabul etmeyenler vapurlarını harice satabilirler.

E) C ve D fıkralarına göre kıymetleri takdir olunan gemilerin hali hazırdaki sahipleri tarafından satın alındıkları tarihlerdeki mubayaa bedellerini (mubayaayı müteakip 3 ay zarfında yapılmış tamirat ve tadilatı esasiye de dahil) gösteren resmî ve musaddak vesaik Hükûmetçe tetkik edilerek bu bedeller ayrıca tayin ve tesbit olunur.

Bu suretle tayin olunan mubayaa bedellerinden, mubayaa tarihinden itibaren

geçen her sene için % 5 amorti tenzil olunur. Tenzilden sonra elde edilecek bakiye ile takdir edilip katiyet kesbetmiş olan hali hazır kıymeti yekûnunun yarısı her geminin Hükûmet tarafından satın alınma bedeli olarak sahibine tediye olunur.

Ancak bu yekûnun yarısı ne olursa olsun gemi sahibine tediye olunacak miktar yukarıda yazılı şerait dahilinde takdir olunacak hali hazır kıymetinden düm olamaz.

F) Yukarıki fıkralarda şeraiti yazılı olan tasnif, muayene, takdiri kıymet ve Hükûmetçe satın alınma muamelelerinde, takdiri kıymet itirazlarından mütevellit hakem ücreti hariç olmak üzere, yapılacak bileümle masarîf ile harç ve resimler Seyrisefain idaresine ait olup bu idarenin 1932 malî senesi bütgesinin ikinci faslının 7 nci maddesinden verilir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Gemi sahipleri işbu kanunun meriyete girdiği tarihten itibaren iki ay zarfında gemilerini satıp satılmıyacaklarını bir beyanname ile Hükûmete bildirmeğe mecburdurlar. Verecekleri beyannameye gemilerinin kendileri tarafından mubayaasına ait mubayaa bedelini gösteren resmî evrakın noterlikçe musaddak suretlerini raptedeceklerdir.

Beyannamenin itası tarihinden itibaren azamî bir ay zarfında Hükûmetçe, her türlü muamele tekemmül ettirilerek mubayaa ve tesellüm şeraiti ihzar edilir.

Bu müddet, zaruret halinde, İera Vekilleri Heyeti kararile temdit edilebilir.

Birinci fıkrada yazılı iki ay zarfında beyannamesini vermemiş olanların gemileri satın alınmıyacağı gibi muahharen vaki olacak müraعاتlar dahi kabul olunmaz.

BEŞİNCİ MADDE — Bu kanunun üçüncü ve dördüncü maddelerinde yazılı muameleleri tekemmül ettirilip mubayaa ve tesellüme amade bulundurulmuş gemilerin bedelleri nakten tediye olunur. Bu bedeli kabulden istinkâf edenlerin gemilerine veziyet edilerek bedel alâkadarlar namına bir bankaya tevdi olunur.

Bedellerinin nakten tediyesine kadar gemilerin seyrisefarine devamı caizdir.

ALTINCI MADDE — Halen Sayrisefain idaresinin elinde mevcut bulunan bileümle deniz vesaitile bu kanun mucibince satın alınacak gemilerin üçüncü maddenin (E) fıkrası mucibince hesap olunacak vasatî kıymetleri hisse senetleriyle temsil olunur.

İşbu hisse senetlerinin, mülhak bütçeli idarelerin ihtiyat akçelerinden ve bu idareler namına mubayaasına İera Vekilleri Heyeti mezdundur.

YEDİNCİ MADDE — Mubayaası takarrür eden gemi sahiplerinin bu gemilere ait ve aşağıda yazılı menşelerden:

1) Satın alınacak gemilerdeki müstahdeminden;

2) Satın alınacak gemilerin işletme ve tanirine ait her nevi mevat ve malzemesinden;

3) Gemi sahiplerinin idarchanelevile müstakil ve muhasır acentahanelerinin satın alma muamelesi tarihinden sonraki kira bedellerinden.

Mütevellit vecaibi biri Seyrisefain idaresi ve diğeri alâkadarlar tarafından müntehap iki kişilik bir heyet tarafından tetkik ve tefrik olunur. İhtilâf zuhurunda İktisat vekilinin hakemliğine müraعات olunur. Vekilin vereceği karar katidir. Bu suretle Seyrisefain idaresine intikali tekarriür edecek vecip idare bütgesinin mümāsili hizmetlerin ait oldukları fasıllarından ifa olunur.

SEKİZİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden 61 gün sonra muteberdir.

DOKUZUNCU MADDE — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

11 temmuz 1932

<i>Cümhuriyet Reislğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	10 - VII - 1932 ve 1/377
<i>Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhuriyet Reislğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	11 - VII - 1932 ve 4/522
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları</i>	:	Cilt Sayfa 8 248 9 500,523:534